

**Cu privire la aprobarea proiectului de hotărîre a Parlamentului
„Pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii
Moldova pe anii 2009-2013”**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă proiectul de hotărîre a Parlamentului „Pentru aprobarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova pe anii 2009-2013” și se prezintă Parlamentului spre examinare.

Prim-ministru

ZINAIDA GRECEANÎI

Contrasemnează:

Prim-viceprim-ministru,
ministrul economiei
și comerțului

Igor DODON

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe
și integrării europene

Andrei STRATAN

Viceprim-ministru

Valentin MEJINSCHI

Ministrul justiției

Vitalie Pîrlog

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE

**pentru aprobarea Strategiei securității naționale
a Republicii Moldova pe anii 2009-2013**

Parlamentul adoptă prezenta hotărîre.

Art. 1. – Se aprobă Strategia securității naționale a Republicii Moldova pe anii 2009-2013 (se anexează).

Art. 2. – Guvernul:

va aproba Planul de acțiuni pentru implementarea Strategiei securității naționale a Republicii Moldova;

va ajusta programele naționale și planurile de acțiuni la obiectivele, prioritățile și politicile expuse în Strategie;

va prezenta, anual, Parlamentului un raport asupra mersului implementării Strategiei.

Președintele Parlamentului

STRATEGIA SECURITĂȚII NAȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA PE ANII 2009-2013

INTRODUCERE

Strategia securității naționale a Republicii Moldova pe anii 2009-2013 (în continuare – Strategia), preia și dezvoltă principiile directe ale Concepției securității naționale a Republicii Moldova, adoptată de Parlament prin Legea organică nr.112-XVI din 22 mai 2008, analizează amenințările și vulnerabilitățile la adresa securității naționale și stabilește căile și mijloacele de asigurare a stării securității naționale. În același timp, Strategia constituie un act politico-juridic pe termen mediu ce permite Guvernului să adapteze, în funcție de evoluțiile pe plan intern și extern, politica din domeniul securității naționale, să identifice segmentele specifice ale sistemului securității naționale care necesită reformare și să determine un plan realist de implementare a reformelor.

Pornind de la prevederile Concepției securității naționale, întregul ansamblu de acțiuni orientate spre asigurarea securității naționale are la bază statutul de neutralitate permanentă a Republicii Moldova. Această condiție pornește de la înțelegerea că, în prezent, starea securității naționale a unui stat european nu mai poate fi privită în izolare. Instabilitățile și pericolele în Europa și la periferiile continentului afectează starea securității tuturor statelor europene, impunând eforturi comune și o cooperare internațională consolidată. Totodată, acțiunile prevăzute de prezenta Strategie vor fi subordonate obiectivelor securității naționale a Republicii Moldova, precum urmează: asigurarea și apărarea independenței, suveranității, integrității teritoriale, ordinii constituționale, dezvoltării democratice, securității societății și a cetățenilor Republicii Moldova atât pe teritoriul țării, cât și peste hotarele ei, consolidarea statalității Republicii Moldova, apărarea și promovarea valorilor naționale.

Prezenta Strategie va servi drept bază pentru elaborarea Strategiei militare naționale, Strategiei de informare publică pe probleme de securitate națională, precum și a altor strategii sectoriale în domeniul securității naționale.

Prezenta Strategie ține cont de abordarea cuprinzătoare a securității naționale, caracterul multidimensional și interdependent al acesteia, determinat atât de starea de lucruri din domeniile politic, militar și al ordinii publice din țară, cât și de situația din sfera economică, socială, ecologică, energetică etc., în contextul statutului de neutralitate al Republicii Moldova. Astfel, Strategia evidențiază criteriile căror trebuie să se conformeze sistemul securității naționale, acestea fiind: consolidarea instituțiilor și principiilor democratice în țară,

creșterea economică, asigurarea controlului civil asupra forțelor armate și instituțiilor de forță, **implementarea principiului de demilitarizare** a instituțiilor în stat, **care nu au atribuții la apărare**, promovarea bunelor relații cu statele vecine, protejarea cuvenită a informațiilor clasificate. Totodată, Strategia cuprinde acțiunile necesare în celelalte sectoare de importanța majoră pentru securitatea națională, precum: domeniul sănătății, ecologic, educației și lupta împotriva corupției.

Strategia, împreună cu Concepția Securității Naționale, stabilesc cadrul instituțional și procesual adecvat ce permite autorităților statului să reacționeze prompt la riscurile și vulnerabilitățile principale cu care se confruntă societatea moldovenească.

1. CĂILE DE ASIGURARE A STĂRII DE SECURITATE NAȚIONALĂ, PRIORITĂȚILE POLITICII DE SECURITATE NAȚIONALĂ

În scopul realizării obiectivelor securității naționale, Guvernul va întreprinde măsurile cuvenite pentru a asigura, de o manieră coordonată cu restul programelor și acțiunilor la nivel național, implementarea politicii externe, politicii de securitate și apărare, va consolida ordinea constituțională, securitatea publică și securitatea domeniilor de importanță vitală pentru stat.

Se pune în sarcina autorităților publice centrale evaluarea continuă a amenințărilor și riscurilor cu impact asupra securității naționale, cu formularea propunerilor și recomandărilor menite să actualizeze politica guvernului în domeniul securității naționale. Acest proces trebuie să permită crearea condițiilor necesare pentru planificarea pe termen scurt și mediu, de către Guvern, a acțiunilor coordonate, care urmează a fi întreprinse în domeniile respective de către instituțiile guvernamentale. Astfel, asigurarea securității naționale, perfecționarea continuă a sistemului securității naționale, prin prisma asigurării activității instituțiilor democratice, va constitui o sarcină primară a guvernării atât pe plan intern, cât și extern.

În corespundere cu Concepția în vigoare, prezenta Strategie prevede următoarele căi de asigurare a securității naționale a Republicii Moldova:

1.1. Consolidarea securității naționale prin intermediul politicii externe și a politicii de apărare a Republicii Moldova

Activitățile pe plan extern vor fi orientate spre stabilirea și consolidarea unor astfel de relații internaționale și formule de cooperare care să **excludă** riscul de implicare în conflicte ce ar amenința interesele naționale, iar în cazul unor

astfel de conflicte, ar permite **depășirea acestora prin eforturi comune cu partenerii strategici externi și apelarea la mecanismele dreptului internațional.**

Astfel, în scopul consolidării securității naționale, vor fi realizate acțiuni specifice de politică externă bazate pe respectarea tratatelor și acordurilor internaționale, la care Republica Moldova este parte, a obiectivelor și principiilor Cartei ONU.

Un loc aparte în contextul securității le revine eforturilor de promovare a statutului de neutralitate constituțională a Republicii Moldova, participării sale la eforturile globale, regionale și sub-regionale de promovare a stabilității și securității internaționale, procesului de integrare europeană, cooperării cu NATO, pornind de la statutul de neutralitate a Republicii Moldova, cooperării în cadrul CSI, cooperării pe plan bilateral, promovării politicii de apărare.

1.1.1. Asigurarea respectării neutralității Republicii Moldova

Guvernul, prin instrumentele sale diplomatice, va depune în cadrul organizațiilor internaționale, precum și pe plan bilateral, eforturi susținute pentru asigurarea respectării statutului de neutralitate a Republicii Moldova de către subiecții de drept internațional.

1.1.2. Participarea la eforturile internaționale orientate spre gestionarea amenințărilor și provocărilor contemporane

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene și misiunile diplomatice ale Republicii Moldova vor utiliza activ **cadru de cooperare cu Uniunea Europeană**, cadrul de cooperare multilaterală, oferit de ONU, Consiliul Europei, OSCE, Inițiativa Central Europeană, Procesul de cooperare din Sud-Estul Europei, de alte organizații și inițiative internaționale, **precum și programele și inițiativele orientate spre prevenirea și reglementarea conflictelor regionale și interne**, pentru abordarea și soluționarea problemelor de securitate globală și regională cu impact asupra securității naționale, combaterea terorismului internațional, contracararea crimei transfrontaliere, prevenirea degradării mediului ambiant și bolilor contagioase, proliferarea armelor de distrugere în masă, eliminarea sărăciei și promovarea dezvoltării etc.

Luând în calcul persistența conflictelor interne, inclusiv cele asociate cu existența unor entități separatiste ce amenință securitatea regională și afectează integritatea teritorială și independența statelor suverane, Republica Moldova sprijină crearea sau eficientizarea în cadrul organizațiilor internaționale relevante, în particular ONU, UE și OSCE, a mecanismelor de mediere,

prevenire și gestiune a crizelor și conflictelor, precum și a mecanismelor de control al onorării angajamentelor asumate de către statele-membre.

Participarea Republicii Moldova la operațiunile umanitare sub mandat ONU, la misiunile UE și OSCE, sînt subordonate aceluiași obiectiv. Pregătirea capacităților necesare pentru participarea la operațiunile internaționale de pacificare sau umanitare și de salvare-deblocare, inclusiv lărgirea acestei participări este parte integrantă a planurilor de dezvoltare și reformă a Forțelor Armate și organelor de drept ale Moldovei.

În calitate de membru responsabil al comunității internaționale și luînd în calcul producerea și traficul ilegal de arme în zonele aflate în afara controlului guvernelor țărilor afectate de conflict intern, Republica Moldova sprijină eforturile care urmăresc sporirea măsurilor de încredere, consolidarea și extinderea regimurilor internaționale de control al armamentelor și prevenirea proliferării armelor de distrugere în masă, precum și a unor categorii de arme convenționale. În timp ce recunoaște importanța Tratatului cu privire la Forțele Armate Convenționale în Europa (FACE) ca instrument al securității europene, Republica Moldova, în calitate sa de stat semnatar, va iniția actul ratificării Tratatului FACE adaptat doar în cazul în care acest pas va corespunde considerentelor de securitate ale țării, văzute și prin prisma respectării integrale a angajamentelor asumate de către statele părți la summit-ul OSCE din 1999.

1.1.3. Procesul de integrare în Uniunea Europeană

Securitatea națională a Republicii Moldova nu poate fi concepută separat de securitatea europeană. Or, luînd în considerare faptul că Uniunea Europeană este un factor stabilizator pentru sistemul de securitate, Republica Moldova va spori eforturile pentru intensificarea procesului de integrare europeană și obținerea calității de membru al Uniunii Europene, menit să influențeze pozitiv și să consolideze securitatea țării. Valorificarea performanțelor înregistrate în urma implementării Planului de Acțiuni Republica Moldova - Uniunea Europeană, negocierea noului cadru de cooperare care să reflecte fără echivoc perspectiva de aderare, rămîne un obiectiv strategic al Moldovei.

În cadrul eforturilor de integrare, o atenție deosebită va fi atribuită intensificării cooperării pe linia Politicii Externe și de Securitate Comună a Uniunii Europene, orientată spre consolidarea securității naționale și celei regionale.

1.1.4. Cooperarea cu Organizația Tratatului Nord-Atlantic (NATO)

Pornind de la principiul constituțional de neutralitate permanentă a Republicii Moldova, relațiile cu NATO se înscriu în limitele Parteneriatului

pentru Pace (PpP), ale Consiliului Parteneriatului Euro-Atlantic (CPEA) și sînt realizate în practică conform Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului (IPAP) Republica Moldova – NATO. Dezvoltarea acestor relații constituie o contribuție a țării noastre la consolidarea securității și stabilității europene, care, la rîndul său, are un impact favorabil asupra securității naționale. O asemenea strategie va asigura Republicii Moldova o trecere de la calitatea de consumator la cea de sursă a securității și stabilității regionale; participarea în continuare la PpP și CPEA va permite Republicii Moldova să utilizeze experiența construcției militare a țărilor participante la acest proces, în special a celor ce fac parte din UE și a celor neutre, în scopul perfecționării permanente a propriilor forțe armate, reformării sectorului de securitate națională și apărare, pregătirii cadrelor, instruirii lingvistice a ofițerilor Armatei Naționale, creării instrumentelor adecvate de planificare armată și bugetară. Ea va permite, de asemenea, accesul Republicii Moldova la informații, statistică, surse de asistență politică, tehnică și financiară. Un aspect prioritar al relațiilor cu NATO îl constituie asistența Alianței în pregătirea capacităților Armatei Naționale, necesare participării în operațiunile de pace sub egida ONU, UE și OSCE, precum și în reformarea sistemului securității naționale și apărare al Republicii Moldova.

Republica Moldova își consolidează sistemul de planificare în domeniul situațiilor civile de urgență, de pregătire pentru astfel de situații, precum și capacitățile sale de gestiune a unor asemenea situații. Vor fi continuate schimbul de experiență, consultările cu NATO în vederea preluării și instituirii celor mai bune practici în materie de planificare a situațiilor civile de urgență.

Cooperarea cu NATO în domeniul științific urmărește scopul dezvoltării potențialului științific și tehnic al Republicii Moldova, aplicării standardelor adecvate de protecție a mediului înconjurător cu impact asupra securității și perfecționării capacităților statului de a reacționa la amenințările societății moderne.

Obiectivele descrise mai sus urmează a fi atinse prin intermediul Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului Republica Moldova – NATO, prevederile căruia sînt complementare procesului de reforme și transformări pe planul integrării europene.

1.1.5. Cooperarea în cadrul CSI

Cooperarea în cadrul CSI în domeniile ce țin de securitate este condiționată de angajamentele asumate la momentul aderării la această organizație, potrivit cărora Republica Moldova nu participă la abordarea problemelor politice și militare, ținînd cont de principiul său constituțional de neutralitate permanentă. Astfel, prioritate i se va acorda dimensiunii economice,

comerciale cu impact asupra securității economice și energetice a Republicii Moldova, precum și cooperării bilaterale cu țările-membre CSI.

Pornind de la aspirațiile de a-și asigura securitatea economică și, în mod prioritar, cea energetică, activitățile țării noastre în cadrul CSI privind securitatea economică vor purta un caracter pragmatic pronunțat, accentul fiind pus pe proiectele cu caracter economic și energetic.

Tot în scopul asigurării securității sale naționale, instituțiile publice implicate vor intensifica în cadrul CSI cooperarea multilaterală în domeniul socio-cultural și umanitar, în special, la nivel interministerial și interdepartamental.

1.1.6. Cooperarea la nivel bilateral în domeniul securității

Republica Moldova promovează relații cu toate statele lumii, conform principiilor Cartei ONU, pentru a se asigura de sprijinul acestora în realizarea priorităților naționale, inclusiv a celor ce țin de securitatea statului. Totodată, avînd în vedere rolul esențial în asigurarea securității globale pe care îl dețin statele cu resurse majore politico-militare, economice și informaționale, aceste relații de cooperare în domeniul securității vor fi dezvoltate prioritar și în continuare cu țările membre ale Uniunii Europene, cu Federația Rusă, SUA și cu statele vecine atît pe plan bilateral, cît și multilateral oferit de cadrul organizațiilor internaționale.

Relațiile strînse cu statele-membre UE presupun menținerea unui dialog activ, constructiv și ascendent, schimb de experiență, realizarea unor proiecte comune, implementarea standardelor și practicilor europene în domeniul securității.

Dezvoltarea cooperării bilaterale cu Federația Rusă va continua în spiritul istoric de prietenie și cooperare în conformitate cu prevederile Tratatului politic de bază, care corespunde intereselor popoarelor ambelor state. Republica Moldova va direcționa politica sa în vederea realizării potențialului constructiv al relațiilor bilaterale în sfera politică, economică, socială, energetică cu Federația Rusă, precum și a soluționării problemei transnistrene, în baza respectării independenței, suveranității și integrității sale teritoriale.

Cooperarea multidimensională cu SUA implică menținerea și în continuare a dialogului politic intens la toate nivelele, consultări pe probleme de securitate, sprijin reciproc în domeniul politicii externe, schimbului de informații, precum și atragerea asistenței din partea SUA pentru realizarea proiectelor în diferite sfere de dezvoltare a Republicii Moldova. **Un loc**

important în cooperarea dintre cele două state îl ocupă sprijinul politic acordat Moldovei în reglementarea conflictului transnistrean, asistența în reforma și dezvoltarea Forțelor Armate ale Republicii Moldova, prevenirea și combaterea corupției.

Republica Moldova va promova un parteneriat durabil și constructiv, consultări pe probleme internaționale de securitate, schimb de informații cu statele vecine Ucraina și România, pornind de la poziția că valorile europene comune, respectul pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială trebuie să domine aceste raporturi. În context, Guvernul va continua eforturile în vederea încheierii tratatelor politic de bază și de frontieră cu România, precum și a securizării în continuare a frontierei pe segmentul transnistrean.

O prioritate a cooperării cu statele vecine rămîne asigurarea securității regionale și a securității militare, inclusiv pe dimensiunile economice, energetice și ecologice.

1.1.7. Promovarea politicii de apărare

Politica de apărare a Republicii Moldova reprezintă un ansamblu de viziuni, atitudini, concepții, activități și relații, care reflectă caracterul complex al apărării și definesc capacitatea statului de a utiliza forța și mijloacele militare. Politica de apărare include aspectele externe, interne, militare și non-militare ale sistemului securității naționale.

Principiul de bază al sistemului de apărare națională este asigurarea suveranității, independenței și integrității teritoriale a Republicii Moldova.

În scopul dezvoltării unui sistem național de apărare eficient, credibil și pe măsura mijloacelor, Guvernul va asigura acțiuni orientate spre instituționalizarea procesului de formulare a politicii de apărare, ceea ce prevede: stabilirea aranjamentelor și procedurilor necesare pentru elaborarea și promovarea documentelor de politici, determinarea rolurilor și responsabilităților structurilor de stat, informarea deplină și implicarea activă a societății, precum și planificarea pe termen lung.

Promovarea politicii de apărare va fi asigurată atât pe plan intern – prin realizarea capacității defensive suficiente, capabile de a preveni și contracara riscurile și amenințările existente și eventuale, cât și pe plan extern – prin valorificarea potențialului de cooperare în domeniul apărării și contribuirea la eforturile comunității internaționale de asigurare a securității, **cu respectarea principiului de neutralitate constituțională a țării.**

1.2. Reglementarea conflictului transnistrean și reintegrarea țării

Reglementarea politică cât mai rapidă și definitivă a conflictului transnistrean și reintegrarea țării constituie unul din obiectivele prioritare ale Republicii Moldova, atingerea căruia va conduce la anihilarea celei mai grave amenințări la adresa securității naționale – fenomenul separatismului, care subminează suveranitatea și integritatea teritorială a statului. Soluționarea problemei transnistrene va contribui la crearea condițiilor propice pentru accelerarea dezvoltării social-economice a țării, consolidarea instituțiilor democratice și, implicit, la integrarea ei în Uniunea Europeană.

În scopul soluționării problemei transnistrene vor fi folosite toate mijloacele politice și diplomatice, eforturile principale urmînd să fie concentrate în cadrul formatului de negocieri „5+2”, în baza unei abordări complexe a tuturor aspectelor legate de conflict. Republica Moldova va coopera strîns atît în plan bilateral, cît și multilateral cu toți factorii implicați în procesul de reglementare a conflictului transnistrean, îndeosebi cu mediatorii – OSCE, Federația Rusă și Ucraina, și cu observatorii – Uniunea Europeană și SUA. **Totodată, se va pleda pentru sporirea rolului UE și SUA în cadrul formatului de negocieri consacrat.**

Vor fi întreprinse acțiunile de rigoare în vederea demilitarizării și democratizării regiunii transnistrene și creării condițiilor propice pentru reglementarea conflictului transnistrean.

Guvernul va acționa cu fermitate în direcția consolidării securității pe segmentul transnistrean al frontierei de stat moldo-ucrainene, în particular, prin întărirea controlului acestui sector și încurajarea activității Misiunii de Asistență la Frontieră în Republica Moldova și Ucraina (EUBAM), în scopul contracarării fenomenelor negative, precum sînt crima organizată, terorismul, contrabanda, traficul ilicit de armament, droguri și ființe umane.

Guvernul, cu concursul direct al societății civile, va elabora și promova consecvent măsurile de întărire a încrederii și securității între cele două maluri ale Nistrului, inclusiv prin realizarea unor proiecte de importanță națională în domeniul dezvoltării economiei, infrastructurii, ecologiei, sferei sociale și umanitare etc., de natură să contribuie la ameliorarea condițiilor de trai ale populației și la crearea unui climat mai favorabil pentru desfășurarea procesului de reglementare a conflictului transnistrean și reintegrare teritorială a țării. În acest sens, autoritățile moldovenești vor pleda pentru asigurarea circulației libere a persoanelor, bunurilor și serviciilor între cele două maluri ale Nistrului,

extinderea asupra regiunii transnistrene a politicilor sociale și economice, programelor de asistență pentru populație, proiectelor naționale de dezvoltare, îndeosebi a celor finanțate de către donatorii internaționali, elaborarea și promovarea proiectelor de reconstrucție postconflictuală, asigurarea funcționării normale a școlilor moldovenești din regiune, edificarea și dezvoltarea instituțiilor societății civile, promovarea valorilor democratice și europene, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului etc.

Chestiunile legate de reglementarea politică a diferendului transnistrean vor fi abordate consecvent în cadrul forurilor internaționale de vocație universală, regională și subregională, precum sunt ONU, OSCE, UE, Consiliul Europei și altele, în scopul sensibilizării continue a comunității internaționale asupra dificultăților cu care se confruntă Republica Moldova, menținerii sprijinului necesar în vederea depășirii acestora și determinării exponenților regimului secesionist să adopte o poziție constructivă și rezonabilă la negocierile privind soluționarea problemei transnistrene.

1.3. Prevenirea și combaterea terorismului internațional

Autoritățile abilitate cu prevenirea și combaterea terorismului sau a altor activități conexe acestuia vor depune în continuare eforturile necesare în vederea implementării programelor și strategiilor de evaluare, monitorizare, protecție etc., adoptate pe plan internațional și asumate de Republica Moldova. Aceasta fiind necesar pentru extinderea funcționalității sistemului de securitate și pentru eficientizarea operaționalității instituționale de prevenire și combatere a riscurilor și amenințărilor de ordin terorist sau aferente acestora.

Activitatea autorităților publice competente urmează să se axeze pe trei segmente de bază: prevenirea și neadmiterea manifestărilor de terorism; curmarea și combaterea finanțării terorismului; combaterea terorismului prin cooperarea cu instituții abilitate.

În acest sens Republica Moldova își va concentra eforturile în direcția abordării integrate a oricărei manifestări teroriste sau activități aferente acesteia, consolidând sistemul național de combatere a terorismului. În plan instituțional se vor realiza acțiuni pentru întărirea cooperării internaționale, inclusiv prin finalizarea eforturilor vizînd definirea clară și cuprinzătoare a terorismului și stabilirea procedurilor standard de operare, perfecționarea sistemului de operațiune antiteroristă pentru acțiunea coerentă a autorităților și instituțiilor cu responsabilități în combaterea terorismului și o mai bună cunoaștere a structurilor, metodelor și tehnicilor teroriste.

1.4. Asigurarea securității economice și energetice

Securitatea economică și energetică reprezintă o parte componentă și indispensabilă a securității naționale, acțiunile pentru realizarea căreia sînt o continuitate a realizării acțiunilor Strategiei Naționale de Dezvoltare pe anii 2008-2011 (Legea nr. 295-XVI din 21 decembrie 2007, Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei naționale de dezvoltare pe anii 2008-2011 nr. 191 din 25 februarie 2008).

Securitatea economică și energetică a Republicii Moldova reprezintă totalitatea condițiilor interne și externe care asigură independența economiei naționale, susțin creșterea economică durabilă, satisfac necesitățile statului și ale cetățenilor, asigură competitivitatea pe piețele externe.

Securitatea energetică este parte integrantă a securității economice și reprezintă un ansamblu de măsuri orientate în direcția consolidării complexului energetic prin extinderea rețelelor de transportare și distribuție a energiei și resurselor energetice, precum și dezvoltării capacităților de generare amplasate pe teritoriul țării.

În scopul asigurării securității economice și energetice a statului va fi elaborat un mecanism eficient de identificare a factorilor de pericol de ordin intern și extern cu stabilirea acțiunilor necesare pentru asigurarea securității și un sistem adecvat de luare a deciziilor bazat pe prognoze de dezvoltare social-economică. În acest sens, eforturi sporite vor fi depuse pentru:

- efectuarea transformărilor instituționale, care să contribuie la coordonarea acțiunilor eficiente întreprinse pentru asigurarea securității economice;
- dezvoltarea și implementarea tehnologiilor de producere a produselor concurențiale;
- dezvoltarea infrastructurii economiei naționale, necesare pentru realizarea transformărilor structurale;
- asigurarea utilizării mai eficiente a resurselor;
- dezvoltarea potențialului tehnico-științific de producere și inovațional;
- diversificarea potențialului de export;
- aderarea sistemului național electroenergetic și de gaze naturale la Tratatul Comunității Energetice;
- îmbunătățirea climatului pentru investiții în generarea de energie electrică;
- diversificarea genurilor de combustibil, utilizați pe teritoriul țării, precum și a căilor de import a resurselor energetice;

majorarea, în măsura posibilităților, a capacităților economice competitive de producere a energiei electrice;
promovarea eficienței energetice și utilizarea resurselor energetice regenerabile;
inelarea sistemului național de gazificare;
utilizarea eficientă a resurselor autohtone de gaze naturale;
gazificarea integrală a țării

Acestea și alte măsuri vor fi întreprinse pentru diminuarea și excluderea următorilor factori de pericol de ordin extern și intern :

dependența economiei Republicii Moldova față de importul resurselor energetice, altor tipuri de resurse și produse de importanță strategică;
datoria externă în creștere;
subdezvoltarea sistemului financiar, infrastructurii organizaționale și informaționale privind susținerea capacității de concurență a exportului moldovenesc și raționalizarea structurii importului;
insuficiența dezvoltării infrastructurii ce deservește operațiunile de export-import atât pe teritoriul Republicii Moldova, cât și peste hotare (centre informaționale, oficii, filiale, reprezentanțe);
capacitatea scăzută de concurență a economiei naționale condiționată de baza tehnologică învechită în majoritatea ramurilor; lipsa sistemelor moderne de management la capitolul planificării strategice și luării deciziilor strategice;
nivel înalt al inflației;
activitate investițională insuficientă condiționată de imperfecțiunea sistemului financiar-bancar;
dezvoltare insuficientă și instabilă a infrastructurii;
înrautățirea stării potențialului tehnico-științific de producere și inovațional;
reducerea calității și a nivelului învățământului;
dezvoltarea insuficientă regională;
nivelul înalt de corupție;
nevoia de a importa masiv nu doar combustibili fosili, dar și energie electrică;
eficiența energetică redusă;
nivelul redus de livrare a gazelor naturale în zonele rurale.

Pentru securitatea economică se stabilesc următorii indicatori de performanță:

nivelul de calitate al vieții;
nivelul inflației;
nivelul salariului;
creșterea economică;

deficitul bugetar;
datoria externă și internă;
eradicarea economiei tenebre;
structura proprietății.

1.5. Consolidarea securității societale

1.5.1. Consolidarea coeziunii interetnice

Consolidarea unei societăți echilibrate și democratice în Republica Moldova va fi promovată pe calea implementării politicilor de integrare socială, promovarea diversității culturale și lingvistice, promovarea spiritului de toleranță în societatea polietnică, asigurarea legislației în vigoare în domeniul relațiilor interetnice.

Drept fundament juridic pentru consolidarea coeziunii interetnice în țară vor servi convențiile, pactele și alte acte internaționale consacrate drepturilor și libertăților omului și Constituția Republicii Moldova.

Guvernul va promova măsurile ce garantează dreptul minorităților etnice și al diferitelor grupuri sociale, ajutându-le să se integreze în societate, va continua să sprijine informarea societății despre procesele politice, istoria și cultura țării, posibilitățile și drepturile participării la aceste procese, stimulând astfel spiritul civic și implicarea civilă. Concomitent cu naturalizarea cetățenilor străini, vor fi promovate implicarea lor în viața socială și politică.

La realizarea integrării societății în sfera învățămîntului, grupurile de țintă cele mai semnificative sînt tineretul și copiii. Sistemul educației și politiciii culturale a statului va asigura obținerea și moștenirea atît a valorilor general umane specifice promovate de Republica Moldova, cît și a posibilităților de păstrare a dialogului intercultural, identificarea culturală și lingvistică a minorităților etnice. Sistemul educațional va continua să promoveze însușirea limbii de stat a Republicii Moldova, a limbilor minorităților naționale, facilitînd astfel integrarea socială.

1.5.2. Măsurile de ocrotire a sănătății

Reducerea răspîndirii bolilor va fi realizată prin elaborarea și implementarea politicilor și programelor naționale de profilaxie primară și secundară, inclusiv prin promovarea sănătății, informarea și modificarea comportamentelor de risc, extinderea vaccinării profilactice, creșterea potențialului de intervenție pentru detectarea, localizarea și lichidarea focarelor epidemice, cooperarea internațională în scopul protecției teritoriului țării de

răspîndirea și importul infecțiilor noi, emergente și reemergente, implementarea Regulamentului Sanitar Internațional.

Sănătatea publică va fi susținută prin dezvoltarea capacităților de adaptare și de răspuns la un șir de factori ambientali și sociali, cum ar fi asigurarea securității apei potabile, schimbarea climei, utilizarea substanțelor și deșeurilor chimice toxice și realizarea măsurilor de prevenire a maladiilor condiționate de acești factori. Se va prevedea elaborarea și atribuirea bugetului necesar pentru implementarea unui nou Plan de acțiuni pentru sănătate în relație cu mediul, cu implicarea tuturor autorităților responsabile și societății civile.

Avînd în vedere tendința globală de creștere a infecției HIV/SIDA, instituțiile abilitate vor menține situația sub monitorizare permanentă.

Un accent deosebit va fi pus pe stabilizarea situației epidemice a tuberculozei.

În scopul combaterii tabagismului vor fi introduse măsuri privind respectarea interdicțiilor legate de fumatul în locurile publice, vînzarea produselor din tutun persoanelor pînă la vîrsta de 18 ani, vor fi examinate posibilitățile de majorare a accizelor la importul produselor din tutun și a taxei pe valoarea adăugată, promovate programe de profilaxie și tratament al tabagismului etc.

Combaterea consumului abuziv de alcool va fi realizat prin bararea liberului acces la produsele alcoolice **pentru persoanele pînă la vîrsta de 18 ani**, controlul asupra calității băuturilor alcoolice, informarea corectă și imparțială a populației cu privire la impactul negativ al abuzului de alcool asupra sănătății etc. Guvernul va prevedea surse bugetare pentru tratamentul bolnavilor de alcoolism și narcomanie și va întreprinde măsuri pentru a nu permite scurgerea din circuitul legal al ocrotirii sănătății, al substanțelor narcotice, psihotrope și al precursorilor. Va fi adaptată legislația națională în domeniul tabagismului, alcoolismului și a drogurilor la exigențele cerințelor convențiilor, tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte. Vor fi prevăzute activități pentru îmbunătățirea sănătății mamei și copilului.

1.5.3. Asigurarea securității demografice

Pornind de la tendințele negative ale sporului natural în Republica Moldova, Comisia națională pentru populație și dezvoltare va monitoriza în continuare problemele de dezvoltare demografică, va adopta politici de eliminare a riscurilor și vulnerabilităților existente sau de viitor, identificînd acțiunile de asigurare a securității demografice prin coeziune, dezvoltare și securitate

economică. În conformitate cu prevederile Hotărîrii Guvernului nr.741 din 29 iunie 2007 „Cu privire la situația demografică în Republica Moldova”, autoritățile publice centrale vor elabora și implementa Strategia națională în domeniul securității demografice.

1.5.4. Combaterea migrației ilegale și a traficului de persoane

Instituțiile abilitate vor continua eforturile în vederea creării condițiilor necesare de combatere eficientă a migrației ilegale și traficului de ființe umane, în special în conexiune cu activitățile crimei organizate internaționale, însoțită de o amplificare a crimei transfrontaliere.

Pentru a se asigura de eficiența măsurilor luate împotriva acestor factori de risc, instituțiile implicate vor armoniza și aplica o politică de vize în concordanță cu normele europene, luînd în considerare că prima linie de control a frontierei de stat sînt oficiile consulare ale Republicii Moldova.

Avînd în vedere probabilitatea folosirii canalelor specifice migrației de către organizații criminale sau grupări teroriste, instituțiile de resort vor întreprinde acțiuni de consolidare a instituțiilor naționale abilitate cu funcții în domeniul migrației și managementului de frontieră în contextul armonizării la standardele europene.

Comitetul național pentru combaterea traficului de ființe umane va coordona și asigura activitatea comisiilor teritoriale de profil, conlucrarea autorităților publice centrale și locale în domeniu.

Pentru realizarea acestor politici, instituțiile abilitate de prevenirea și combaterea fenomenului infracțional vor realiza obiectivele prevăzute de Planul național aprobat de Guvern în conformitate cu Legea nr.241-XVI din 20 octombrie 2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane, precum și a angajamentelor **asumate de Republica Moldova pe plan internațional**.

În vederea eficientizării activităților antitrafic, va fi continuată extinderea relațiilor de colaborare internațională cu organele de drept, prin încheierea acordurilor bilaterale cu partenerii străini.

1.5.5. Securitatea alimentară și protecția consumatorului

Credibilitatea, siguranța și calitatea produselor alimentare constituie criterii fundamentale, cărora Republica Moldova se va conforma pentru a asigura protecția sănătății consumatorului și competitivitatea produselor alimentare pe

piețele interne și externe. Avînd în vedere influența acestei politici asupra sferelor socială și economică, elaborarea și implementarea unei astfel de politici, precum și supravegherea politicii de prețuri la produsele de primă necesitate, măsurile concrete de susținere a producătorilor autohtoni, calitatea produselor importate, inclusiv a celor genetic modificate, vor constitui sarcini prioritare a instituțiilor sectorului agroindustrial.

În scopul dezvoltării unui sector agricol cu o producție corespunzătoare cerințelor pieței europene și globale și o calitate competitivă, instituțiile abilitate vor întreprinde măsuri de modernizare a tehnologiilor de producție, asigurarea calității pe parcursul întregului proces de producere și distribuire, promovare și dezvoltare a pieței de desfacere.

Securitatea alimentară internă va constitui una din prioritățile de dezvoltare a sectorului agro-industrial. Principiul „De la produse alimentare sigure la un regim alimentar sănătos” va sta la baza dezvoltării politicilor și a planurilor de acțiuni, elaborării și adoptării cadrului normativ în domeniul calității, siguranței și securității alimentare, precum și a protecției sănătății consumatorilor. În scopul protecției sănătății consumatorilor vor fi elaborate și implementate programe de monitorizare a riscurilor din lanțul alimentar.

1.5.6. Asigurarea sistemului național de protecție și aplicare a drepturilor de proprietate intelectuală

Guvernul va întreprinde măsurile corespunzătoare privind realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova vizavi de Organizația Mondială a Comerțului în domeniul proprietății intelectuale (prevederile Acordului *Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights* (TRIPS). Totodată, în mod prioritar eforturile vor fi orientate spre compatibilizarea și armonizarea sistemului proprietății intelectuale din Republica Moldova cu mecanismele existente la nivelul Uniunii Europene, precum și ameliorarea implementării legislației în vigoare privind domeniul în cauză.

În contextul pericolelor interne și externe în domeniu, instituțiile abilitate vor promova măsuri de sensibilizare și educare a societății civile cu privire la domeniul și importanța drepturilor de proprietate intelectuală, de stimulare a participării instituțiilor cu profil de cercetare la programele privind protecția proprietății industriale, derulate în spațiul Uniunii Europene.

1.6. Asigurarea securității sistemelor informaționale

Pornind de la creșterea rolului tehnologiilor informaționale în domeniul securității statului, instituțiile abilitate vor întreprinde acțiuni pentru asigurarea securității și administrării eficiente a sistemelor informaționale naționale atât la

nivel juridic, cât și funcțional prin reducerea factorilor principali de risc, precum atacurile pe rețea (*cyber-crima*) virușii informatici, vulnerabilitatea softurilor, neglijența sau rea-voința utilizatorilor și conectarea neautorizată a persoanelor terțe.

În scopul ameliorării securității tehnologiilor informaționale, instituțiile abilitate vor elabora soluții tehnice speciale pentru sporirea fiabilității rețelelor comunicaționale în cazuri critice, precum și de creare a arhivelor și stocurilor de documente electronice pentru depozitarea securizată a bazei de date de importanță națională, în conformitate cu regimul de păstrare, stocare și evidență stabilite de cerințele legislației cu privire la documentul electronic și semnătura digitală, cu privire la registre și privind protecția datelor cu caracter personal. Totodată, instituțiile abilitate vor dezvolta capacitățile naționale necesare pentru efectuarea schimbului securizat și stocare a informațiilor, transmiterea la timp și eficient a fluxului de informații, inclusiv a celor clasificate, pe plan intern și extern, în caz de diverse crize sau situații excepționale.

1.7. Consolidarea mecanismelor de gestionare a situațiilor excepționale

În vederea asigurării reacționării prompte și eficiente la riscurile posibile și necesitățile actuale sistemul protecției civile urmează a fi transformat treptat într-un Sistem național de gestionare a urgențelor civile și a situațiilor excepționale. Acest Sistem va include în calitate de participanți toate structurile statului, precum și instituțiile neguvernamentale, care să interacționeze între ele în baza unor mecanisme foarte clare și transparente și să fie interdependente, astfel încât să corespundă la maximum posibil necesităților și așteptărilor cetățenilor. Mecanismele de cooperare se vor baza pe următoarele principii: utilizare în comun a resurselor, intervenție integrată, flexibilitate, organizare pe module, siguranță în funcționare etc.

În scopul adoptării și implementării standardelor Uniunii Europene în domeniul gestionării urgențelor civile, în Republica Moldova va fi introdus și va funcționa telefonul unic european de urgență "112".

Toate elementele de intervenție la urgențe civile vor fi reformate pentru a deveni compacte, mobile și rapide, dotate corespunzător și multifuncționale, cu funcționare autonomă pe o perioadă determinată. Pe lângă intervențiile efectuate în limitele Republicii Moldova, acestea urmează să aibă capacitatea de a interveni și funcționa peste hotarele țării, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale **la care Republica Moldova este parte**.

O atenție deosebită va fi acordată procesului de instruire, care este unul din pilonii de bază privind pregătirea multilaterală a serviciilor de intervenție și populației în domeniul gestionării urgențelor și de comportare în situații excepționale.

1.8. Asigurarea securității ecologice și conservarea biodiversității

Guvernul va continua îndeplinirea angajamentelor ce derivă din diferite tratate internaționale privind mediul înconjurător, urmărind obiectivul major de a perfecționa și moderniza sistemul național de monitorizare a calității mediului.

În acest scop, instituțiile abilitate vor întreprinde măsuri necesare în vederea armonizării legislației naționale în domeniul protecției mediului și folosirii resurselor naturale cu Directivele UE, în conformitate cu recomandările Directoratului General pentru Mediu al Comisiei Europene; participării active în grupuri de lucru relevante stabilite de organizațiile internaționale de resort; prevenirii răspândirii necontrolate în natură a organismelor genetic modificate (OGM), impunând prevederi stricte privind importul, analiza riscurilor, etichetarea, monitorizarea și controlul OGM.

Guvernul va promova în continuare măsurile de protecție a speciilor pe cale de dispariție, în tandem cu întreprinderea măsurilor de repopulare a țării cu specii viețuitoare tradiționale ale acestui teritoriu.

1.9. Consolidarea securității interne

Starea de securitate internă și ordine publică este o componentă importantă a securității naționale, de rînd cu securitatea militară și celelalte componente ale securității Republicii Moldova. Funcțiile principale ale instituțiilor menite să asigure securitatea internă țin de asigurarea stării de stabilitate în Republica Moldova, combaterea fenomenului infracțional, protejarea persoanei și drepturilor de proprietate.

Ministerul Afacerilor Interne, în calitatea sa de organ de drept, va întreprinde în continuare acțiuni necesare pentru a asigura, în baza legislației, apărarea vieții, sănătății, onoarei, demnității, drepturilor, libertăților, intereselor și averii cetățenilor de atentate criminale, prevenirea și curmarea infracțiunilor, menținerea ordinii publice și asigurarea securității publice, precum și va exercita supravegherea de stat și apărarea în domeniul protecției civile și împotriva incendiilor pe întreg teritoriul țării.

O atenție sporită va fi acordată gestionării situațiilor de criză, amenințărilor și riscurilor (terorismul, separatismul, conflictele interetnice, crima organizată, traficul de ființe umane, migrația ilegală, drogurile și armamentul etc.) cu caracter transfrontalier care necesită o coordonare internațională.

Se vor intensifica eforturile pentru reducerea fenomenului infracțional, a gradului de victimizare și sporire a securității și ordinii publice în scopul asigurării protecției cetățenilor, inviolabilității proprietății și a celorlalte valori atât patrimoniale, cât și nepatrimoniale.

O prioritate continuă rămîne combaterea infracțiunilor în sistemul informațional, generate de majorarea numărului utilizatorilor de calculatoare.

În ceea ce privește domeniul migrației și azilului, Ministerul Afacerilor Interne va elabora, promova și realiza măsurile corespunzătoare vizînd gestionarea și controlul imigrării, supravegherea regimului de ședere a cetățenilor străini și apatrizilor în Republica Moldova, precum și managementul sistemului național de azil.

1.9.1. Combaterea corupției

Pornind de la faptul că fenomenul corupției afectează grav securitatea economică a statului, lezează drepturile omului, subminează structurile statale și realizarea progresului social, fapt ce periclitează securitatea națională a Republicii Moldova, instituțiile publice abilitate vor continua abordarea luptei cu corupția la nivel strategic.

Acest fenomen trebuie diminuat printr-un control riguros atît prin aplicarea unor măsuri de prevenire, care să vizeze factorii criminogeni și înlăturarea condițiilor care generează corupția, cît și prin depistarea nemijlocită a actelor de corupție, tragerea la răspundere juridică a vinovaților, în temeiul legislației. Documentul de politică care conține direcția orientativă a prevenirii și combaterii corupției este Strategia națională de prevenire și combatere a corupției. Pentru realizarea acestei politici, instituțiile publice antrenate în lupta cu corupția, vor executa măsurile Planului de acțiuni pentru realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a corupției, Planului Național de Dezvoltare etc.

Un rol important în acest sens îi revine societății civile, care urmează să completeze aceste măsuri cu acțiuni de monitorizare și susținere a eforturilor.

1.9.2 Combaterea crimei organizate și asigurarea ordinii publice

Combaterea crimei organizate transfrontaliere, cea mai gravă amenințare la adresa ordinii publice, este realizată de comun acord de subdiviziunile Ministerului Afacerilor Interne, Serviciului Grăniceri, Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, organelor Procuraturii și Serviciului Vamal.

O prioritate continuă rămîne a fi lichidarea grupurilor criminale organizate ce activează atît pe teritoriul țării, precum și al altor state, distrugerea bazei tehnico-materiale a acestor grupuri.

O atenție sporită urmează să se acorde utilizării oportunităților pe care le oferă Interpol, Europol, alte organizații de cooperare ale organelor de drept, precum și intensificării colaborării cu instituțiile similare din statele vecine.

Un imperativ al timpului este dezvoltarea parteneriatului între organele de menținere a ordinii de drept și societatea civilă, ridicarea rolului comunității în

asigurarea securității și liniștii publice, prevenirii fenomenului infracțional, în special a delincvenței juvenile.

1.10. Asigurarea securității militare

Securitatea militară a Republicii Moldova este asigurată de către forțele armate, care prin metode legale, contribuie la crearea condițiilor de promovare a intereselor statului pe plan intern și extern.

Existența pe teritoriul Republicii Moldova a unor forțe militare ilegale, precum și staționarea contingentului militar străin reprezintă un factor major de risc în adresa securității naționale, ceea ce influențează modalitatea și planurile de construcție a sistemului de asigurare a securității militare a statului.

Forțele Armate ale Republicii Moldova vor dezvolta capabilitățile convenționale, pentru a preveni, descuraja și, în caz de necesitate, contracara o agresiune armată.

Guvernul va întreprinde măsuri pentru dezvoltarea potențialului industrial național și utilizarea capacităților acestuia în scopul satisfacerii cerințelor securității naționale. Eforturile vizînd acest proces vor fi orientate inclusiv în direcția proiectării gamei de produse în funcție de necesitățile reale ale instituțiilor de securitate și apărare din Republica Moldova.

2. SISTEMUL SECURITĂȚII NAȚIONALE

Sistemul de securitate națională funcționează în conformitate cu legislația în vigoare. Obiectivele principale ale reformei sistemului vor ține cont de standardele și practicile europene avansate în domeniul respectiv.

2.1. Cadrul instituțional al sectorului de securitate

Cadrul instituțional, care stă la baza sistemului, alcătuiește sectorul securității naționale al Republicii Moldova. Din acest sector fac parte instituțiile de stat cu mandat de forță destinate implementării sarcinilor de protecție a cetățenilor și statului (*nivel operațional*) și instituțiile civile de stat care exercită funcțiile de guvernare, planificare, control și supraveghere în sistemul de securitate națională (*nivel administrativ*). Sectorul securității naționale este responsabil de realizarea obiectivului politicii statului în domeniul securității naționale.

Instituțiile de stat cu mandat de forță ce formează sectorul securității naționale sînt: Ministerul Apărării și **Armata Națională**, Ministerul Afacerilor Interne, inclusiv Trupele de Carabinieri, organele de poliție și Serviciul Protecției Civile și Situații Excepționale, Departamentul Instituțiilor Penitenciare

al Ministerului Justiției, organele Procuraturii, Serviciul Grăniceri, Serviciul Vamal; Serviciul de Protecție și Pază de Stat, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

2.1.1. Consiliul Suprem de Securitate – mecanismul de cooperare și coordonare a activității sectorului securității naționale

Consiliul Suprem de Securitate este organul consultativ menit să efectueze **analiza** activității instituțiilor sectorului securității naționale, a acțiunilor altor instituții exercitate pe diverse dimensiuni ale securității naționale și să **prezinte președintelui Republicii Moldova** recomandări pentru luarea deciziilor ce țin de securitatea națională.

Membrii Consiliului Suprem de Securitate sînt numiți prin decretul Președintelui Republicii Moldova, Președinte al Consiliului Suprem de Securitate.

Consiliul Suprem de Securitate utilizează capacitățile și expertiza comisiilor interdepartamentale create pentru gestionarea proceselor din domeniul securității naționale, cum ar fi Comisia Națională pentru implementarea Planului Individual de Acțiuni al Parteneriatului, Comisia de stat pentru realizarea Analizei Strategice a Apărării etc.

2.1.2. Forțele Armate

Forțele Armate sînt destinate implementării sistemului de asigurare a securității militare și îndeplinesc următoarele misiuni: apărarea independenței, integrității și suveranității Republicii Moldova, participarea în operații internaționale de pacificare, sprijinul autorităților civile în situații de criză.

Forțele Armate vor fi pregătite diferențiat și diversificat, în baza doctrinelor moderne de luptă, pentru o gamă largă de misiuni clasice și neconvenționale, orientate spre obiective, în corespundere cu modalitățile moderne de ducere a acțiunilor militare.

În scopul realizării obiectivelor trasate în prezenta Strategie, Forțele Armate vor avea următoarele sarcini specifice pe termen mediu:

redimensionarea forțelor pentru folosirea eficientă a resurselor alocate, menținerea sistemului de serviciu militar mixt, cu majorarea ulterioară a ponderii serviciului militar prin contract;

dezvoltarea continuă a capacităților naționale pentru participare în operații internaționale de pacificare și extinderea nivelului de participare pînă la o unitate independentă;

îndeplinirea misiunilor de menținere a păcii în Zona de securitate, pînă la modificarea statutului forțelor mixte de menținere a păcii;

revizuirea sistemului național de mobilizare, necesar pentru asigurarea securității militare.

2.1.3. Activitatea Serviciului de Informații și Securitate

Serviciul de Informații și Securitate (SIS) este autoritatea, căreia îi revine competența directă de asigurare a securității de stat a Republicii Moldova. În acest context, activitatea SIS se va subordona necesității asigurării, în primul rînd, a unei securități funcționale și multidimensionale, curmării aspirațiilor informativ-subversive din străinătate, prevenirii activității anticonstituționale a unor grupări și formațiuni atît din țară, cît și din exteriorul ei, asigurării stabilității în economia națională, combaterii criminalității organizate și a manifestărilor de corupție, protejării potențialului național de apărare.

Scopul activității SIS îl constituie asigurarea securității interne **și externe, apărarea ordinii constituționale, a sistemului economic național și capacității de apărare, combaterea terorismului internațional și a altor amenințări la adresa securității de stat** cu mijloace preventive și speciale de natură nonmilitară.

Pentru atingerea acestui scop și realizarea obiectivului general al politicii statului în domeniul securității naționale, SIS va continua să obțină, verifice, evalueze, păstreze și să valorifice informații necesare cunoașterii, prevenirii și contracarării oricăror acțiuni care constituie sau ar putea constitui amenințări la adresa suveranității, independenței, securității, ordinii constituționale și integrității teritoriale a Republicii Moldova, precum și date cu referire la evoluțiile și evenimentele din afara țării de care se ține cont la formularea politicilor de apărare, economică și externă a Republicii Moldova. SIS va preveni și contracara aspirațiile subversive orientate împotriva Republicii Moldova, acțiunile de subminare violentă a instituțiilor democratice ale statului, precum și alte acțiuni ce prezintă amenințări la adresa securității statului; va întreprinde măsuri de prevenire și combatere a terorismului, a acțiunilor de finanțare și asigurare materială a actelor teroriste și a altor activități extremiste; va edifica și asigura funcționarea securizată a sistemelor guvernamentale de comunicații, protecția și prevenirea divulgării de informații ce constituie secret de stat, va asigura crearea, funcționarea și dezvoltarea sistemelor de protecție criptografică și tehnică a informației.

Obținerea informațiilor despre situațiile de criză pe plan regional, combaterea terorismului, prevenirea proliferării armelor de distrugere în masă, traficului ilegal de arme, droguri și ființe umane este esențială pentru menținerea

ordini constituționale și securității interne a Republicii Moldova. În vederea ripostării eficiente față de aceste amenințări, SIS va dezvolta cooperarea internațională și pe interiorul țării.

SIS, de comun acord cu organele de drept, va activa în vederea prevenirii infiltrării crimei organizate în domeniul politic și în activitatea autorităților publice.

2.1.4. Managementul frontierei de stat

Managementul eficient al frontierei de stat, care include atât activitățile de supraveghere, cât și de control calificat, este esențial pentru asigurarea securității naționale a Republicii Moldova.

Serviciul Grăniceri, în colaborare cu alte autorități publice, va activa consecvent în scopul implementării progresive a măsurilor necesare pentru atingerea unui nivel adecvat de securitate a frontierei de stat, pe toate sectoarele sale în vederea prevenirii trecerilor ilegale a frontierei și asigurării procedurilor eficiente în punctele de trecere a frontierei de stat, fiind responsabil pentru menținerea standardelor înalte la exercitarea controlului la frontieră. Elaborarea și implementarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat, înființarea unui sistem de management integrat este primordială pentru garantarea securității la frontieră, eficientizarea luptei împotriva terorismului, proliferării armelor de distrugere în masă, migrației ilegale, crimei organizate, precum și a contracarării tuturor tipurilor de infracțiuni transfrontaliere.

Modernizarea managementului frontierei de stat, sectorul de vest al căreia a devenit în prezent parte a frontierei externe a Uniunii Europene, urmează a fi efectuată într-o astfel de manieră încât aceasta să fie percepută de țările vecine Republicii Moldova ca un domeniu de cooperare și mijloc de transparență. Armonizarea legislației la acquis-ul comunitar în această sferă, **demilitarizarea și profesionalizarea** treptată a Serviciului Grăniceri și dezvoltarea infrastructurii frontierei de stat constituie o prioritate.

2.2. Liniile directoare ale reformei sectorului securității naționale

În conformitate cu Concepția în vigoare, reforma sectorului securității naționale al Republicii Moldova constituie un obiectiv cheie pentru atingerea unei stări durabile de securitate și stabilitate a țării. Reformarea acestui sector constituie un proces complex, cu efect asupra întregului sistem al securității naționale, inclusiv asupra instituțiilor de stat și nonstatale din afara limitelor sectorului securității naționale definit de Concepție și prezenta Strategie.

Procesul de reformare a sectorului securității naționale, la realizarea căruia vor fi antrenate societatea civilă, mass-media, organismele internaționale relevante, include în perioada de referință a prezentei Strategii următoarele obiective: redimensionarea calitativă și cantitativă a sectorului securității naționale, astfel încât să facă posibilă planificarea activității și alocarea resurselor necesare acestui sector în conformitate cu principiile, valorile generale, obiectivele și liniile directoare ale securității naționale; consolidarea capacităților de reacție a sectorului securității naționale la schimbările mediului de securitate la nivel național și internațional; asigurarea controlului civil asupra sectorului securității naționale; consolidarea legitimității sectorului securității naționale; prevenirea eficientă a situațiilor de conflict, criză și de urgență; reunificarea țării pe cale pașnică.

Reformarea sectorului de securitate națională al Republicii Moldova în conformitate cu standardele și practicile europene va fi realizată gradual și va cuprinde două niveluri: *nivelul politic* al reformei, care prevede sporirea eficienței gestiunii sectorului de securitate națională și, *nivelul tehnic*, orientat spre ridicarea nivelului operațional de competență, consolidarea capacităților instituționale și de personal, precum și a funcționalității instituțiilor din sectorul de securitate.

În scopul derulării corespunzătoare a reformei sînt definite următoarele sarcini:

a) consolidarea capacităților de planificare strategică

Scopul acestei sarcini îl constituie: dezvoltarea unui sistem administrativ eficient de asigurare a securității naționale, investirea cu putere a acestuia, în funcție de amenințările și vulnerabilitățile la adresa securității naționale și de resursele și instrumentele politice disponibile.

Metode de implementare:

examinarea oportunității consolidării rolului Consiliului Suprem de Securitate, împuternicirii sale cu funcții deliberative, de coordonare și elaborare a politicilor în domeniile de apărare și securitate;

constituirea și instituționalizarea unui grup mixt de experți (compus din funcționari publici și reprezentanți ai instituțiilor academice, persoane independente), pe lângă Consiliul Suprem de Securitate, pentru elaborarea și implementarea documentelor cu caracter strategic în domeniul securității naționale.

dezvoltarea unor capacități de planificare strategică compuse atât din dimensiunea de forță, cât și cea civilă, apte să activeze în comun la procesul de

planificare și evaluare a situației în domeniul securității naționale și să producă acte normative relevante;

analiza permanentă a sistemului național de securitate și ajustarea acestuia în funcție de evoluțiile amenințărilor și riscurilor. Implicarea activă în acest proces a componentei civile a sectorului securității naționale și a societății civile. Un element important al acestei analize îl constituie Analiza Strategică a Apărării (SDR);

b) perfecționarea cadrului instituțional și normativ

Scopul acestei sarcini îl constituie: consolidarea bazei normative relevante pentru consfințirea și implementarea competențelor instituțiilor din sectorul securității naționale, respectarea ierarhiei administrative din sector; precizarea funcțiilor și mandatului instituțiilor din sectorul de securitate, ierarhizarea sistemului securității naționale.

Metode de implementare:

adoptarea sau ajustarea actelor normative existente la necesitățile reformei sistemului securității naționale în scopul instituirii unui cadru normativ și instituțional funcțional și transparent, delimitării clare a atribuțiilor și competențelor, evitării suprapunerilor de competențe dintre forțele armate și celelalte structuri ale sectorului securității naționale;

determinarea competențelor în domeniul informațiilor și contrainformațiilor civile și militare și mecanismele de supraveghere și subordonare a serviciilor respective.

demilitarizarea instituțiilor publice cu mandat de forță: Ministerul Afacerilor Interne (cu excepția Trupelor de Carabinieri), Serviciul Grăniceri;

consolidarea rolului componentei civile a sectorului de securitate națională;

c) instituirea unui sistem viabil de informare a populației și de elevare a spiritului de angajare a publicului în probleme de securitate națională

Scopul acestei sarcini îl constituie: încurajarea participării societății civile la procesul de reformare a sectorului securității naționale, stimularea dezbaterilor în societate privind problemele de securitate și rolul instituțiilor de securitate, ridicarea nivelului de interacțiune dintre societate și instituțiile statului.

Informarea adecvată a cetățenilor despre probleme ce țin de securitatea națională este un punct de pornire în promovarea relațiilor dintre instituțiile de forță ale sectorului de securitate și populație, în crearea condițiilor pentru acceptarea de către marea majoritate a populației țării a obiectivelor de reformare

a sectorului securității naționale și în instituirea climatului politic propice pentru susținerea procesului de reforme.

Realizarea acestor sarcini va fi subordonată Strategiei informării publice care urmează a fi adoptată de Guvern.

Metode de implementare:

sprijinirea activităților educaționale și informaționale cu privire la problematica securității naționale în vederea promovării bunei înțelegeri a problemelor sectorului securității naționale în rândurile populației;

crearea condițiilor favorabile dezvoltării capacităților instituționale și de personal la reprezentanțele societății civile, pentru a favoriza procesul de definire clară a necesităților și priorităților grupurilor sociale pe care primele le reprezintă, facilitând, prin urmare, implicarea constructivă a acestora în procesul de reforme;

d) reformarea Forțelor Armate

Scopul acestei sarcini îl constituie: dezvoltarea și menținerea permanentă a unor Forțe Armate credibile, suficiente cantitativ, flexibile, mobile, multifuncționale și interoperabile, capabile să asigure îndeplinirea misiunilor încredințate.

Pentru atingerea acestui scop va fi continuată reforma Forțelor Armate ghidată de procesul analizei strategice a apărării, concentrându-se prioritar asupra următoarelor aspecte cheie:

revizuirea structurii componentelor Forțelor Armate;

trecerea la planificarea apărării bazată pe capabilitățile și capacitățile existente și cele necesare pentru participare în operațiunile eventuale, în scopul atingerii obiectivelor naționale și asigurării securității regionale și internaționale;

armonizarea procesului de planificare a apărării cu sistemul de planificare strategică și bugetară a statului pentru sectorul securității naționale;

delimitarea atribuțiilor între structurile de comandă, realizarea sistemelor moderne de comunicații și informatică, ajustarea sistemului național de mobilizare;

perfectarea bazei conceptuale cu privire la modalitățile de îndeplinire a misiunilor, planificare și organizare a operațiilor militare;

modernizarea sistemului de management a resurselor umane, creșterea calității vieții personalului și perfecționarea profundă a instruirii și învățămîntului militar,

promovarea imaginii Forțelor Armate în societate prin intermediul intensificării educației militar-patriotice a cetățenilor;

realizarea programelor de înzestrare cu echipament necesar pentru executarea misiunilor în Zona de securitate, asigurarea supravegherii și controlului spațiului aerian, precum și îndeplinirea angajamentelor internaționale;

elaborarea unui program național de modernizare și reînzestrare a tehnicii militare și a armamentului din dotare în corespundere cu misiunile și sarcinile Forțelor Armate.

În procesul reformării, Forțele Armate vor realiza structura lor modificată, compusă din categorii de forță: terestre, aeriene, speciale și de suport. Pe plan operațional forțele vor fi grupate astfel: operaționale, forțe cu efectiv redus și de rezervă;

e) reformarea Trupelor de Carabinieri

Procesul de reformare a Trupelor de Carabinieri prevede restructurarea lor în forțe capabile să execute misiunile pe timp de pace și în situații de criză. În procesul reformării se intenționează întreprinderea următoarelor măsuri:

1) revizuirea subunităților operaționale din componența unităților militare existente în timp de pace, inclusiv celor cu o capacitate redusă de intervenție;

2) revizuirea componenței forțelor destinate de a participa la acțiuni în situații de criză, anti-extremiste (antiteroriste) și în situații excepționale;

3) perfecționarea subunităților asigurare de luptă și logistică (tehnică și logistică) ale trupelor de carabinieri.

Totodată, planurile de reformare a Trupelor de Carabinieri urmează a fi ajustate la rezultatele obținute în cadrul Analizei Strategice a Apărării.

3. Asigurarea cu resurse a sectorului securității naționale

Asigurarea economico-financiară, tehnico-materială și științifică corespunzătoare a realizării măsurilor prevăzute în prezenta Strategie se va baza pe resursele politice, dezvoltarea continuă și dinamică a economiei naționale, lărgirea posibilităților financiare ale statului, dezvoltarea continuă a resurselor umane de calitate.

Sînt stabilite următoarele obiective pentru asigurarea economico-financiară, tehnico-materială și științifică a implementării prezentei Strategii:

aplicarea managementului resurselor în baza programelor integrate pentru toate instituțiile sectorului de securitate națională.

dezvoltarea conlucrării instituțiilor implicate în asigurarea resurselor, precum și exercitarea eficientă a controlului parlamentar;

promovarea transparenței alocării și utilizării resurselor publice menite să sporească creșterea responsabilității față de contribuabil.

Avînd în vedere că planificarea resurselor financiare se efectuează în conformitate cu prognozele Cadrului de Cheltuieli pe Termen Mediu (CCTM), instituțiile responsabile vor prioritiza acțiunile prevăzute de prezenta Strategie, le vor corela cu cadrul de resurse CCTM și vor întreprinde măsurile necesare pentru a asigura executarea acțiunilor în termenele stabilite, din contul și în limitele mijloacelor prevăzute.

Instituțiile abilitate vor prevedea în planurile de activitate măsuri adecvate de consolidare a capacităților de administrare și utilizare eficientă a resurselor pentru implementarea obiectivelor stabilite în prezenta Strategie.

4. Etapele de implementare, procedurile de raportare și monitorizare

În conformitate cu prevederile art.13¹ alin.(4) din Legea privind actele legislative, și luînd în considerare caracterul dinamic al stării securității naționale, prezenta Strategie cuprinde direcțiile orientative de activitate în domeniul securității naționale pe un termen mediu de 4-7 ani.

Rolul de coordonare a procesului de implementare și coordonare interinstituțională a activităților, se atribuie Comisiei pentru elaborarea Strategiei securității naționale. Instituțiile publice centrale vor informa semestrial Comisia despre mersul implementării Strategiei și vor formula, după caz, propuneri, recomandări sau soluții coordonate. Comisia va informa periodic Consiliul Suprem de Securitate despre aplicarea Concepției securității naționale și implementarea prezentei Strategii.